

VOKIETIJOS LB VALDYBOS INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e.V.

Nr.2 (458)

1990 rugpjūčio 10

K e l i a s   s u n k u s ,   b e t   a i š k u s

1990 kovo 11 Lietuvos Aukščiausios Tarybos Aktas dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo visų pasaulio lietuvių buvo sutiktas su dideliu džiaugsmu. Tą Aktą vaizdavomės kaip pavasario saulutės patekėjimą, kuriai sušvitus, daug kas tikėjomės, staiga ištirps stori okupacijos ledai ir per dieną sužaliuos tėvynės laukai.

Riedant džiaugsmo ašaroms, daugelio rimčiau galvojančių veiduose rodėsi ir susirūpinimo raukšlės. Buvo aišku, jog Nepriklausomybės atstatymo aktas nėra burtininkės lazdelė, kuria pamojus pranyks iš Lietuvos sovietiniai daliniai su savo raketomis ir tankais, galvotrūkčiais išsinešdins maskvinis saugumas, atsivers sienos. Dešimtmečiais statytą okupacijos mūrą negalima juk per dieną nugriauti. Nebent tik tuo atveju, jei Sovietų Sąjungoje kiltų kruvina revoliucija. Bet tada ir Lietuva be kraujo praliejimo neapsieitų.

Jokia tauta negavo nepriklausomybės be kovos ir aukų. Džiaugsmo vėlavoms plazdant, kovo 11 turėjo būti aišku, kad ir Lietuvos kelias į Nepriklausomos valstybės atstatymą bus ilgas ir duobėtas. Netrukus teko pajusti maskvinės blokados "malonumus". Kariniai daliniai ne tik kad nebuvo atšaukti, bet dar sustiprinti. Siėnos ne tik kad neatvertos, bet dar sklandžiau užtrenktos. Maskvinis saugumas irgi nepaleistas į pensiją.

Nors dėl blokados Lietuva turėjo milijoninius nuostolius, bet ir susilaukė ne tik laisvojo pasaulio kraštų, bet ir sovietinių tautų užuojautos ir pritarimo. Tai didelis Kovo 11 akto laimėjimas. Maskva priversta sėsti už derybų stalo su Lietuva, apie kurias anksčiau nei girdėti nenorėjo. Jos bus ilgos ir sunkios. Neteks per daug stebėtis, jei ne visi lietuvių reikalavimai iškart bus patenkinti.

Lietuvių derybininkai turi aiškiai nubrėžtą tikslą - Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymą. Jie reikalingi Lietuvos gyventojų ir užsienio lietuvių paramos. Mūsų visų žvilgsnis turėtų būti nukreiptas į kalną, kurio viršūnėje spindi Nepriklausomybės žvaigždė. Su mumis į ją kopia ir latviai su estais. Ta žvaigždė žavi ir vilioja ir kitas Sovietų Sąjungos tautas.

Kad parama į nepriklausomybę žengiančiai tautai būtų išreikšta ne tik žodžiais, Vokietijos LB valdyba pakvietė Vokietijos lietuvius bei jų draugus aukoti Lietuvos atstatymui ir susilaukė gyvo atgarsio. Į tam reikalui atidarytą sąskaitą (Volksbank Kreis Bergstrasse eG. Konto-Nr. 8 9516 08, BLZ 509 914 00, 6840 Lampertheim) iki šiol suplaukė per 20.000 DM. Tikimės, kad aukos nenustos plaukusios. Tai geriausias įrodymas, kad nesame abejingi brolių ir sesių pastangoms nusimesti maskvinės okupacijos jungą.

Kita Vokietijos lietuvių ir jų pagalboms Lietuvai programa yra Lietuvių kultūros instituto vykdomas vaistų vėjus. Jau sutelkti ir išsiųsti dideli kiekiai, verti šimtus tūkstančių DM. Vėjus tęsiamas, vaistai plaukia ir nuolat persiunčiami į Lietuvą. Aukotojai tiek pinigais, tiek ir vaistais gali savo aukas nusirašyti nuo mokesčių.

LANKĖSI ŽEMAIČIŲ IR MAINZO VYSKUPAI

Ž e m a i č i ų v y s k . A n t a n a s V a i č i u s

atvažiavo gegužės 7 tiesiog iš Frankfurto aerodromo, Vokietijos liet. katal. sielovados direktoriaus prel. Antano Bungos, tėvo dr. Konstantino Gulbino, sąžinės kalinio kun. Alfonso Svarinsko, kun. Kazimiero Senkaus ir kapel. kun. Edžio Putrimo lydimas. Gimnazijos vadovybė ir mokiniai juos pasitiko su duona ir druska, o tuo metu čia svečiavęsis liet. liaudies muzikos ansamblis ŽVELSA iš Klaipėdos - su žemaitiška daina ir liaudies instrumentų muzika. Visi svečiai buvo pakviesti iškilmingos vakarienės su mokiniais ir mokytojais Gimnazijos valgykloje. Prie stalo garbingą svečią pasveikino direktoriaus pavaduotojas Ronaldas Tesnau ir kapel. kun. Putrimas. Sugiedota Ilgiausių metų.

Vyskupas A. Vaičius kalbėjo, jog visa, ką čia girdi ir regi, jį džiugiai jaudina. Perdavė kardinolo Sladkevičiaus, Lietuvos kunigų, klierikų ir visų jos žmonių sveikinimus. Pasakojo apie kryžiais pasipuošusią Lietuvą. Komunistai juos griovė, bet žmonės vėl statė.

Į Gimnaziją vyskupas atskrido iš JAV-bių. Keliaudamas po Vakarus nuolat girdėjo priekaištus, kad lietuviai per anksti atsibudo - paskubėjo paskelbti nepriklausomybę. Jis visiems sakė, jog žodis tartas ir lietuviai į nelaisvę negrįš, nors ir daug reiktų kentėti. Kvietė Vokietijos lietuvius, ypač jaunimą, dirbti ir aukotis Dievui ir tėvynei. Per vakarieną grojo muzikos mokyt. A. Paltino vadovaujamas mokinių orkestras.

Vakare vysk. Vaičius su jį lydėjusiais kunigais aukėjo šv. mišias perpildytoje Romuvos pilies koplyčioje. Per pamokslą priminė rusiško okupanto vykdytus genocidinius nusikaltimus prieš lietuvius: papasakojo dramatiškus epizodus iš Kražių skerdynių, Rainių miško žudynių, masinių trėmimų. Tai aukos ant Lietuvos laisvės aukuro. Jų dėka Lietuva išliko lietuviška ir krikščioniška.

Prieš palaiminimą vyskupas dėkojo kun. Svarinskui, prel. Bungai, tėvui K. Gulbinui ir kun. Senkui už jų suteiktą didelę paramą Žemaičių vyskupijai, o kapelionui kun. Putrimui - už tautišką ir krikščionišką išeivijos lietuvių jaunimo auklėjimą.

Gegužės 9 vysk. Antanas Vaičius, Vokietijos liet. katal. sielovados direktoriaus prel. A. Bungos lydimas, aplankė Vokietijos vyskupų konferencijos pirmininką Mainzo vyskupą Lehmaną. Vakare jis vėl atvyko į Romuvą, šįkart susitikti su Vasario 16 gimnazijos ateitininkais.

Pilies konferencijų salėje mielą svečią pasveikino Vysk. Motiejaus Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopos globėja Marytė Šmitienė, painformuodama, kad kuopa šiemet turi 15 narių. Kuopos pirmininkė Vilija Bijūnaitė pastebėjo, kad susitikimas su Lietuvos vyskupu ateitininkams labai malonus ir naudingas.

Vysk. Vaičius sakė, jog ateitininkų pažadas tarnauti Dievui ir tėvynei yra tolygus kunigo per iššventinimą duodamai priesaikai. Ateitininkai turi būti šaunuoliai: drąsūs, pamaldūs, vengti ydų, kaip piktnaudžiavimas alkoholiu, rūkymas, ištvirkavimas. Ateitininkai ir krikščionys demokratai išgelbėjo Lietuvą nuo ateizmo. Kvietė lankytis Lietuvoje ir bendrauti su jos jaunimu. Išsamiau padėti Lietuvoje vyskupas aptarė, atsakinėdamas į klausimus.

Gegužės 10 rytą Romuvos pilies koplyčioje Telšių vyskupas aukėjo šv. mišias su prel. Bunga ir kun. Putrimu. Per pamokslėlį jis pastebėjo, kad ir Vakaruose reikia drąsos išpažinti savo tikėjimą. Ją duoda Šv. Dvasia. Tada Sutvirtinimo sakramentą suteikė mokinei Antonetai Skalinskaitei iš JAV-bių Viktorijos vardu.

Po pamaldų kun. Putrimas dėkojo svečiui už apsilankymą. Tai esąs pirmas kartas, kai vyskupas iš Lietuvos aplanko Vasario 16 gimnaziją.

Vysk. Vaičius dėkojo prel. Bungai, kapel. Putrimui ir Gimnazijos vadovybei už svetingumą ir globą. Po poros valandų skrisiąs namo, deja, per Maskvą, kas neteikia jokio malonumo. Grįžęs žadėjo papasakoti kaip lietuviai svetur gražiai gyvena ir rūpinasi Lietuva.

MAINZO VYSKUPAS AUGZILIARAS FRANZISKUS EISENBACH

gegužės 11 suteikęs Sutvirtinimo sakramentą Hüttenfeldo jaunimui, panoro pamatyti vieningą lietuvių išeivijos gimnaziją ir po gaisro atstatytą Romuvos pilį. Atvyko Lampertheimo Šv. Andriejaus parapijos klebono dekanas Hammerich bei Hüttenfeldo kapeliono kun. Rein ir kitų lydimas. Prie Gimnazijos durų jis atėjo per mokinių virš galvų iš-

tiestą tautinių juostų tunelį. Čia ji pasveikino Gimmazijos direktoriaus pavad.R.Tes-nau ir kun.J.Dėdinas. Mokinės aprišo garbingą svečią tautine juosta. Grojo mokinių or-kestras. Tautiniais drabužiais apsirengę šokėjai pašoko Leliūnų kadrilį ir Malūną.

Vysk.Eisenbach dėkojo už gražų priėmimą. Žadėjo ir ateity remti šią retą lietuvišką mokyklą, vildamasis, kad jos, kaip ir visos Lietuvos, laukia graži ateitis.

LIETUVOS MINISTRĖ PIRMININKĖ KAZIMIERA PRUNSKIENĖ

Romuvoje lankėsi nebe pirmą kartą. Ji čia svečiavosi 1988 lapkričio-gruodžio mėn. kaip Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos narė ir gruodžio 3 skaitė paskaitą apie Sąjūdžio įsisteigimą ir pirmuosius žingsnius Vokietijos LB darbuotojų suvažiavime. Š.m. gegužės 12 atvyko kaip Lietuvos Respublikos ministrė pirmininkė po pasimatymo su Federalinės Vokietijos kancleriu Kohliu, užsienio reikalų ministru Genscheriu, Sovietų ambasadoriumi Kviecinskiu bei po spaudos konferencijos Bonnoje.

Ministrės sutikti ir pasiklausti 18 val. susirinko didokas rinktinių tautiečių būrys ir mokiniai bei mokytojai. Pilies bokšte iškelta lietuviška trispalvė, o kieme - Euro-pas, Lietuvos ir Vokietijos vėliavos.

Romuvos kieme, mokinių orkestrui grojant, ją pasitiko Vasario 16 gimnazijos direkto-rius Andrius Šmitas bei Vokietijos LB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys su žmonomis ir kiti tautiečiai. Įteiktos gėlės. Negalėjo išvengti nors ir trumpo pokalbio su čia pat apspitusiais vokiečių laikraštininkais.

Kadangi ministrė turėjo mažiau nei dvi valandas laiko, tuoj visi nuskubėjo į pilies salę, ją perpildydami. Čia sveikinimo žodį tarė Arminas Lipšys, pabrėždamas, jog Lie-tuvos ministrės pirmininkės lankymasis Vokietijos lietuvių būstinėje ir Gimmazijoje akivaizdžiai rodo Lietuvos ir išeivijos lietuvių vieningumą. Visų tikslas vienas - at-sikratymas sovietinės okupacijos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymas.

Garbingoji viešnia sakė, jog išvykdama iš Lietuvos manė keliauti tik į Šiaurės Ameriką - Kanadą ir JAV-bes, bet vėliau atsirado galimybė susitikti su Didž.Britanijos, Prancū-zijos ir Vak.Vokietijos vyriausybių vadovais. Kelionėje ją lydėjo ir jai padėjo JAV-bių biznierių ir lietuvių veikėjas dr.Kazickas. Visi pašnekovai Šiaurės Amerikoje Lietuvos nepriklausomybę pripažino ir manė, jog mes ją turėsime. Nei vienas neragino atšaukti jos paskelbimo, tačiau nesiskubino su pažadais pripažinti Lietuvos vyriausybę. Pasakė ir kas kliudo tai padaryti. Visi bijosi pakenkti Gorbačiovui. Svarbiausias motyvas esąs tas, kad Lietuvos vyriausybė dar nekontroliuoja savo teritorijos. Bet kas gi ją kontro-liuoja? - klausė kalbėtoja. Sovietinių dalinių buvimas Lietuvoje nereiškia jos kontro-lės. Lietuviai patys tvarko savo valstybės gyvenimą. Jei jie patys netvarkytų, išvieš-patautų visiška anarchija. Nieko nepadėtų nei sovietiniai daliniai. Jie ne tvarko, bet griaua mūsų krašto tvarką.

Gorbačiovo pozicija nėra tokia silpna, kaip kad Vakaruose galvojama. Stalininės ir stagnacijos jėgos silpsta, komunistų partija susiskaldžiusi. Lietuvą palaikančios jėgos Sovietų Sąjungoje stiprėja. Tai parodė ir Gegužės 1-osios demonstracijos Raudonoje Aikštėje Maskvoje. Jos verčia Gorbačiovą keisti pažiūras į mūsų reikalavimus. Aišku, kad su juo teks tartis ir gal daryti nuolaidas, bet tik ne nepriklausomybės sąskaita. Apskritai tenka pasakyti, kad užsienis įvykius Lietuvoje stebi, ypač politinių veikėjų ir kitų gyventojų brandumą.

Ministrės pirmininkės kelionės po užsienius tikslas buvęs ne finansinės bei ūkinės pa-galbos jieškojimas, bet daugiau užtvarų nuo Vakarų pasaulio griovimas. Aišku, kad buvo su įvairiais asmenimis tariamasi įvairiais klausimais, bet ne apie viską galima viešai kalbėti.

Po nepilną valandą trukusio pranešimo, viešnia atsakinėjo į klausimus. Klausama pa-tvirtino, kad buvo susitikusi ir apie valandą kalbėjosi su sovietų ambasadoriumi Kvie-cinskiu Bonnoje. Į tą susitikimą didelį dėmesį atkreipė vokiečių spauda ir televizija. Čia reiktų pastebėti, jog vokiečių spauda daug rašė apie K.Prunskienės pokalbius su kancleriu Kohliu bei užsienio reikalų ministru Genscheriu.

Viešnia rado laiko keliolika minučių atskirai pasikalbėti su Vokietijos LB ir Vasario 16 gimnazijos vadovais. Su jais buvo aptarti daugiau techniškai Vokietijos lietuvių su Lietuva bendradarbiavimo klausimai.

Pirmoji Lietuvos ministrė iš Romuvos išlydėta garsiais visų plojimais ir mojavimais. Išvažiavo į Mannheimą, kur jos laukė pagrindinė Vokietijos televizija ir vašingasis dr.Scheuerle, didelės elektronikos instrumentų firmos savininkas, jau spėjas užmegzti prekybinius ryšius su Lietuva.

Rytojaus dieną - gegužės 13 - K.Prunskienė išskrido namo.

49-sios MASINIŲ TRĖMIMŲ PRADŽIOS METINĖS

Šiomet sutapo su Devintinėmis. Birželio 14 jos kukliai buvo paminėtos vėliavos pakėlimu iki pusės stiebo ir vakarinėmis pamaldomis Romuvos pilies koplyčioje. Pradėdamas aukoti šv.mišias, kun.E.Putrimas pastebėjo, kad Lietuva turtinga ne brangakmeniais bei metalais, bet savo dukrų ir sūnų kančiomis. Šios mišios aukojamos už nukankintus lietuvius.

Per pamokslą kun.Putrimas sakė, jog negalime užmiršti sovietinio okupanto vykdyto genocido, siekusio sunaikinti mus fiziškai, morališkai ir tautiškai. Pastarųjų metų įvykiai rytų ir vidurio Europoje akivaizdžiai parodė, kad komunizmas negali sukurti žmoniško nei žmoniško gyvenimo. Pokario išeiviai - irgi komunizmo aukos. Jie visą laiką aukojo darbą ir pinigus, stengdamiesi priartinti tėvynei laisvės valandą ir perduoti lietuvių savo vaikams. Akivaizdi tų pastangų išraiška yra mūsų mokykla. Per pamaldas buvo giedamos naujos, minėjimo nuotaikai pritaikytos giesmės.

Po pamaldų visi susirinko prie Romuvos sodybos kryžiaus ir nuo jo su uždegtomis žvakutėmis tamsėjančio parko takeliais nuėjo prie kanalo, skiriančio Baden-Württembergo kraštą nuo Hesseno. Čia Lina Mockutė paskaitė 1941 trėmimų aprašymą. Lietuvos mokslų akademijos vyr.darbuotojas dr.Leonas Gudelis kalbėjo, kad važiuodamas per Vokietiją, matė audros nusiaubtus miškus. Tai priminė jam Lietuvą po 1940 okupacijos. Sovietinė audra šimtus tūkstančių lietuvių išbloškė iš tėvynės: vienus į rytus, kitus į vakarus. Į rytus sunaikinimui. Vakaruose atsivėrusių nebepasiekė kruvina Maskvos ranka. Jie čia kovoja dviem frontais - prieš sovietinę Lietuvos okupaciją ir prieš savo vaikų nutautimą. Ryškus tos kovos pavyzdys - ši mokykla ir ši sodyba. Vasario 16 gimnazija ruošia atžalyną atgimstančiai tėvynei. Kalbėtojas prisipažino, kad jį iki ašarų jaudino lietuviškos trispalvės pakėlimas. Čia ji buvo keliama visą laiką, o Lietuvoje - tik porą pastarųjų metų.

Mokinės-iai iš P.Amerikos paskaitė prozos ir poezijos apie Sibiro tremtinių kančias ir tėvynės ilgesį, o Paulius Stepanas - iš Sibiro lietuvių maldaknygės. Tremtiniams prisiminti bei pagerbti į kanalą įmestas gėlių vainikas. Sugiedota Lietuva brangi...

Pamaldose ir visose iškilmėse dalyvavo savo autobusu iš Lietuvos atvykęs Kretingos vaikų teatras ATŽALYNAS. Vokiečių iškviestas ir globojamas, vaidina vokiečiams lietuvių kalba. Birželio 15 į Hanau "Atžalyno" vaidinimo žiūrėti buvo nuvykę jaunieji mokiniai ir Hüttenfeldo priešmokyklinio amžiaus lietuvių šeimų vaikai.

A b i t u r i e n t a i

Brandos egzaminus šiemet laikė 7 abiturientai. Išlaikė visi.

M a r i u s BALIULIS gim.1968 balandžio 19 Bremene. Pradžios mokslus išėjo Hamburge. Į Gimnaziją įstojo 1984 IX klasėn. Dainavo chore, grojo orkestre, žaidė krepšinį. Šią Gimnaziją yra lanke ir jo tėvai, o sesutė Dalytė yra baigusi ją praėjusiais metais. Visa šeima - VLB Hamburgo apylinkės nariai.

T a n j a GRIUNVALDAITĖ gim. 1970 lapkričio 28 Bremene. Pradžios mokyklą pradėjo lankyti 1977 Mayenburge ir baigė 1981 Hüttenfelde. Tais pačiais metais įstojo į Vasario 16 gimnazijos V klasę. Dainavo chore, šoko tautinius šokius. Skautė. Dalyvauja Hemsbacho TV Jazz šokių grupėje. Mėgsta jojimo sportą. Gyvena pas tėvus Hüttenfelde. Sesutė Gabrielė irgi yra mokiusis Vasario 16 gimnazijoje, o motina daug metų joje virėjavo.

V i r g i n i j u s JOCYS gim.1970 sausio 31 Naustubriuose, Šilutės rajone. 1976 su tėvais atvyko į Vokietiją. Pradžios mokyklą baigė 1980 Pfullendorfe. 1981 įstojo į Vasario 16 gimnaziją. Skautas ir ateitininkas. Buvo Vysk.M.Valančiaus moksleivių kuopos pirmininkas. Dainavo chore ir dainų grupėje, grojo orkestre, šoko tautinius šokius; patarnavo kunigui per šv.mišias. Du kartus laimėjo Hüttenfeldo stalo teniso pirmenybes. Lavinosi karati, žaidė futbolą. Rašė ir deklamavo eilėraščius, laimėdamas I vietą Gimnazijos varžybose. Gyvai reiškėsi muzikoje, kurdamas tekstus ir juos interpretuodamas. Roko grupės EGO vadovas. 1989 gastroliavo Lietuvoje, koncertuodamas įvairiuose miestuose. Daug savo roko muzikos turi įrašęs į kasetes. Tėvai 1988 grįžo į Lietuvą. Jau turi kvietimą atlikti karinę prievolę. Po to žada studijuoti muziką bei literatūrą ir vokiečių bei anglų kalbas.

V a l d a s KUZMINSKAS gim.1968 vasario 6 Šilutėje. 1982 su šeima atvyko į Vokietiją ir tais pačiais metais įstojo į Vasario 16 gimnazijos VIII klasę.

E r i k a LESMANAITĖ gim.1968 rugsėjo 14 Lumpėnuose. Su šeima atvykusi į Vokietiją, 1987 įstojo į Gimnazijos XI klasę. Šoko tautinius šokius, dainavo chore.

A n d r i u s MALINAUSKAS gim.1970 kovo 6 Hamburge, kur išėjo ir pradžios mokslą. Į Vasario 16 gimnazijos VIII klasę įstojo 1985. Dainavo chore ir grojo orkestre bei mokinių

roko grupėje EXPORT bosine ir paprasta gitara. Nuo 1988 - Vokietijos liet. jaunimo sąjungos valdybos sekretorius. 1989 dalyvavo LITUANIKOS suvažiavime Lietuvoje. Ketina studijuoti politinius mokslus Berlyne.

A n d r i u s NEUBERTAS gim. 1969 spalio 21 Rastatte. Ten pat ir pradžios mokslą išėjo. 1982 įstojo į Gimnazijos VII klasę. Buvo skautas, dainavo chore. Iki pilies gaisro 1984 gyveno Gimnazijos bendrabuty, o vėliau - pas tėvus Hüttenfelde. Dabar eis atlikti karinės prievolės. Jei patiks, pasiliks ten ir vėliau.

A b i t u r i e n t ų i š l e i s t u v ė s

1990 birželio 21 septyni abiturientai baigė laikyti paskutiniuosius egzaminus. Birželio 22 Gimnazija suruošė jiems išleistuves. Prie šventiškai paruoštų vakarienės stalų susėdo visi abiturientai su saviškiais, visi mokiniai, mokytojai su šeimomis, ūkio personalas ir keletas svečių.

Po vakarienės pirmasis prabilo direktorius Andrius ŠMITAS. Savo kalboje jis pabrėžė lietuvių kalbos svarbos padidėjimą ryšium su nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimu. Šiandien Vilniuje darbuojasi keletas buvusių mūsų mokyklos mokinių. Vokiečių įmonės jieško lietuvių kalbą mokančių tarnautojų. Linkėjo, kad šiemetinės laidos abiturientai įsijungtų į tautinį darbą tiek Vokietijos lietuvių bendruomenėje, tiek Lietuvoje. Rekordinių pažymių šiemet nepasiekta, bet gauti brandos atestatai įgalins jų savininkus studijuoti norimus mokslus. Gimnazijos baigimo dokumentus įteikė alfabetine tvarka. Išdalijęs atestatus direktorius pastebėjo, kad gal kai kam mokyklos ir bendrabučio tvarka įkyrėjo ir džiaugiasi jos atsikratę, bet netrukus įsitikins, kad ji buvo reikalinga. Su atestatais norėjo įteikti po vertingą knygą ir jas jau užsakė, bet pasirodė, kad seniau užsakytos jau išpirtos, o vėliau užsakytų dar negauta. Pažadėjo įteikti jas vėliau.

Vokietijos LB valdybos pirmininkas Arminas LIPŠYS, kreipdamasis į abiturientus tarė, jog šioje mokykloje jie yra praleidę gražiausius savo gyvenimo metus. Jie nebesugražinami. Paaiškinęs ką reiškia Vasario 16 vardas, ragino visus stoti į Vokietijos lietuvių Bendruomenę, kuri ikūrė šią Gimnaziją, nupirko jai Romuvos sodybą ir ilgą laiką ją išlaikė. Įteikė po vieną egz. Jono Švobos "Seiminė ir prezidentinė Lietuva".

Abiturientų klasės auklėtojas Aloys WEIGEL: abitūros pabaigtuvės yra džiugus įvykis ne tik abiturientams, bet ir jų mokytojams. 6 metus dirbdamas su šia klase, gerai visus pažino. Čia kalbėtojas apibūdino kiekvieną abiturientą, ypač pabrėždamas jų juokingąsias savybes. Šiandien žino, jog užsimezgas ryšys ilgai truks. Dėkojo tėvams už patikėjimą vaikų, kuriuos šiandien, kaip klasės auklėtojas, jau subrendusius gražina.

Ateitininkų globėja Marytė ŠMITIENĖ sveikino visus abiturientus, ypač Virginijų Joci, kuris nuo pirmųjų Romuvoje buvimo dienų įsijungė į ateitininkus. Padovanojo albumą nuotraukų, vaizduojančių viešuosius jo pasirodymus.

Vicedirektorius Ronaldas TESNAU teigė, kad jo santykiai su abiturientais buvo tamprūs. Pokalbiai įvairiais klausimais kartais užtrukdavo iki vidurnakčio. Į abiturientų auklėjimą buvo įdėta dalis širdies, kurią išeidami jie išsineša.

TSRS kultūros ministro įgaliotinis Lietuvos reikalams Jonas SIDARAVIČIUS iš Vilniaus atvežė ir kiekvienam abiturientui padovanojo po seniausią Vilniaus miesto grafinį paveikslą.

Tėvų komiteto pirmininkas Ričardas BALIULIS nurodė, kad septynių abiturientų paruošimu rūpinosi daugiau nei 15 asmenų. Didžiausia padėka priklauso jų klasės auklėtojui A. Weigeliui. Kvietė neužmiršti Gimnazijos, kurioje subrendo. Pažadėjo kiekvienam dovanoti po knygą.

Abiturientų vardu Virginijus JOCYS dėkojo mokytojams, ilgai ir kantriai ruošusiems abiturientus gyvenimui, ir už įteiktas bei pažadėtas dovanas. Didžiausia dovana - brandos atestatas. Jis pravers duris tolimesniam gyvenimui. Atsisveikina su Gimnazija, kurioje ateity bus tik svečiai.

Andrius MALINAUSKAS pakartojo V. Jocio mintis vokiškai su savo papildymais.

Tanja Griunvaldaitė ir Erika Lesmanaitė įteikė gėles bei dovanėles mokytojams ir bendrabučių vedėjoms-ams.

Po išleistuvių vakarienės pilies koplytėlėje jaunimas meldėsi. Šv. mišias aukojo kapel. kun. E. Putrimas. Vietoje pamokslo V. Jocys dėstė moksleivio kontroversines mintis apie tai, kaip skirtingai atrodo jo elgesys bendrabučio vedėjų akyse ir Kristaus mokslo šviesoje.

Vakare parke sukurtas abiturientų laužas. Čia su abiturientais atsisveikino mokiniai jaunatvišku būdu.

J o n i n ė s

Joninėms svarbiausia gražus oras. Šv.Petras šiomet birželio 23 jo nepagailėjo, nors per pietus šiek tiek pakrapnojo lietus. Jis turbūt kai ką ir sulaukė nuo vykimo į šventę. Bet vis tik susirinko apie pustūkstantis. Gimnazija pasirūpino visais patogumais: pastatė palapines su stalais ir suolais pasėdėti bei užkandžiauti, gėrimų ir užkandžių barams. Gimnazijos valgyklos salėje įrengė kavinę su pyragais, o pilyje - paveikslų ir rankdarbių iš Lietuvos parodą, kurių galima buvo ir įsigyti.

Popiet šventė pradėta Vasario 16 gimnazijos mišraus choro trimis dainomis. Direktorius Andrius Šmitas sveikino Jonus, svečius iš Vokietijos, Kalifornijos ir Lietuvos ir sakė, jog blokadinė padėtis Lietuvoje liūdna. Kvietė nepraeiti nesustojus pro A.Lipšio staliuką, kur jis renka aukas Lietuvai. Ir Gimnazija gaubia liūdesio šešėlis - neseniai palaidoti du nusipelnę mokytojai - Antanas Veršelis ir Alfonsas Krivickas. Linkėjo linksmi pašvesti. Šokiams gros Klaipėdos tautinio ansamblio ŽVELSA orkestras, kurio išlaidas apmokės Stasys Šimkus.

Vokietijos LB valdybos pirmininkas Arminas Lipšys sveikino susirinkusius, ypač atvykusius iš Lietuvos bei Suvalkų trikampio. Iškvietė savo pirmtaką dipl.inž.Juožą Sabą. Dėkojo jam už daugmetinį pirmininkavimą Vokietijos lietuvių Bendruomenei, ypač už rūpinimąsi gaisro nusiaubtos Romuvos pilies atstatymu ir Pirmųjų Europos lietuvių dienų surengimu praėjusiais metais. Įteikė gražų paveikslą, vaizduojantį Vilniaus laisvalaikį.

Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama Juozo Lukšos, pakaitomis su jaunių ir vyresniųjų mokinių orkestrais, vadovaujamais mokytojais Arvydo Paltino, sušoko keletą tautinių šokių.

Tuo tarpu dangus visiškai išsiblaivė, pakilo visų nuotaika. Žmonės spietėsi prie barų ir bufetų malšinti alkio bei troškulio ir susėdę už stalų palapinėse ar valgykloje užkandžiaudami dalijosi išpuodžiais bei naujienomis.

Vakarop į katal. bei evangelikų pamaldas Romuvos pilies koplyčioje ir pamokų klasėje prisirinko pilnos patalpos. Vienur ir kitur buvo giedamos lietuviškos giesmės. Pamaldas laikė kun.E.Putrimas ir kun.Fr.Skėrys.

Visiškai sutemus, užkurtas Joninių laužas, prie kurio visą naktį buvo dainuojama ir šokama. Tik po vidurnakčio daugelis prisiminė namus. Ištvėrmūs sulaukė ir apyaušrio.

M u z i k o s m o k i n i ū k o n c e r t a s

Mokslo metams baigiantis, 1990 birželio 21 muzikos mokytojas Arvydas Paltinas parodė, kokią pažangą per metus padarė pavieniai mokiniai ir orkestras. Vakare prisirinko pilna pilies salė, daugiausia mokinių bei mokytojų. Koncerto klausėsi ir muzikai profesionalai - atsitiktinai Romuvoje svečiavęsi klaipėdiškio ŽVELSOS ansamblio nariai.

Pirmiausia fortepijonu skambino ir vargonėliais grojo patys jaunieji, darniai atlikdami F.Listo "Meilės sapną" ir Mocarto "Mažąją nakties muziką". Po jų fortepijonu skambino Anė Lepa, Vytautas Lemkė ir Lina Mockutė Šopeno valsus bei Laidotuvių maršą. Galop Liudas Motekaitis, fortepijonu palydimas Linos Mockutės, cello pagrojo S.Sanso Gulbę ir Squero Tarantellą. Visų muzikantų pastangas klausytojai palydėjo plojimais. Daugiausia plojimų susilaukė L.Motekaitis ir L.Mockutė. Klaipėdiškių svečių nuomone, Liudas yra retas talentas.

----- xXx -----

M O T I N O S D I E N A

R o m u v a

Daugel metų Hüttenfeldo ir jo apylinkių lietuviai neužmirš šiometinės Motinos dienos, surengtos gegužės 5 puošnioje Romuvos pilies salėje. Pradėta popiet kun.E.PUTRIMO vietos katal.bažnytelėje laikytomis pamaldomis. Jis ir pamokslą pasakė, pasirinkdamas jam Šv. Rašto pamokymą - Neužmiršk motinos dejavimų. Į motinas nukreiptos Bažnyčios ir valstybės akys. Šiandien nebereikia vaikų sodintis prie ratelio mokyti lietuviško rašto. Juos reikia trakti nuo televizijos, blogų draugų ir siųsti į savaitgalių mokyklas. Giedojo visa bažnyčia ir Klaipėdos žvelsiškiai.

Po pamaldų, laukdami gerokai suvėlintos programos pradžios Romuvos pilyje, žmonės šnekučiavosi, smaguriaudami kava ir kitais gėrimėliais. Nors tą dieną lietuviai Vokietijoje daugiur garbstė motinas, bet į Romuvą suvažiavo labai daug. Buvo viešnių net iš Belgijos. Ir nei vienas nesigailėjo savo kelionės.

Programą pradėjo renginio šeimininkė Vokietijos lietuvių moterų klubų federacijos pirminkė Eugenija LUCIENĖ, išvardydama jos atlikėjus ir kviesdama vėliau pasinaudoti priemonėje įrengtu bufetu bei išbandyti laimę loterijoje.

Pavyzdinę paskaitą apie lietuvių moterį skaitė dr.med.A.VALATKIENĖ iš Vilniaus, parodydama kaip trumpu laiku (ca.20 min.) galima daug pasakyti, jei kalbama sistemingai ir glaustai. Pradėjo vargais šių dienų lietuvių moterų, išvagiančių savo vaikus iš sovietinių karinių dalinių. Papasakojo ir apie Motinos dienos kelią į Lietuvą. Vietoje Motinos dienos komunistai įvedė Tarptautinę moters dieną - kovo 8, virtusią girtavimo darbovietėse diena. Pasekmė - padaugėjo žmogžudystės ir prievartavimai, perpildyti našlaičių bei invalidų namai. Moters diena Lietuvoje pradėta vėl visuotinai viešai švęsti 1988. Geriausia dovana motinoms - jas aplankantys vaikai bei vaikaičiai. Lankytini mirusių motinų kapai. Didelė pagarba priklauso motinoms, vargusioms DP stovyklose ir prie Laptevų jūros, pokary laiminusioms sūnus, išeinančius į mišką, sugebėjusioms toli nuo tėvynės įskiepyti vaikams lietuvišką žodį ir jauseną, su nerimu laukiančioms sūnų, grįžtančių iš sovietinės armijos.

Koks žavus mūsų folkloras galima pajusti tik tada, kai jis pateikiamas talentingų menininkų. Lietuvių liaudies muzikos ansamblis ŽVELSA iš Klaipėdos įvirto į salę grodamas skudučiais ir iš karto užkariaudamas klausytojų simpatijas. Visi penki nuo galvos iki padų - žemaičiai. Kiekvienas groja daugeliu instrumentų. Kolegos tvirtino, kad jų primadona Jadvyga Grikšienė groja tik savo vyro nervais, o ji pati prisiekinėjo, kad per 13 bendro gyvenimo metų su savo "priesaika" nė karto nėra susipykusi. Ji ir paskelbė, kad šios dienos programa bus iš dviejų dalių: I dalis skirta gyvoms ir mirusioms motinoms atminti, o II daly skambės tradicinės lietuvių dainos ir muzika. Penketukas I daly, deklamodamas ir dainuodamas, prisitardamas įvairiais instrumentais žavėjo klausytojus mūsų liaudies ir atskirų kompozitorių dainomis bei geriausių poetų eilėraščiais apie motinas. II dalis buvo gan triukšminga - paleisti į darbą visi instrumentai, neišskiriant nei savų balsų, rankos ir kojos, grojant ir dainuojant polkas su skudučiais ir be skudučių, žemaičių Marės arba sujungtųjų, Telšių, Boleslovo, Petro ir kit., valsus - apie Rambyną, skambalėlių, kaimiškus prisiminimus iš Ignalinos, na ir beveik žemaičių himnu tapusį Pempel, pempel, iš viso apie 20 numerių. Į tą folklorinį dūkimą protarpiais buvo įjungiami ir klausytojai. Kai svečiai keletą kartų bandė baigti, publika plojimais ir šauksmais vis prašė toliau muzikuoti, o klaipėdiškiai nesikartojo, bet vis surado naujų dalykų iš savo neišsenkamo repertuaro.

Pagaliau salės šviesos užgeso ir visi sukluso. Iš parko į salę pro atdaras duris sklido tykus medžių šlamėjimas. Su degančia žvakė rankoje, muzikai tyliai grojant, J.Grikšienė jautriai rečitavo žinomus poeto posmus - O tėviške, koks mielas kraštas... Jautresni klausytojai braukėsi ašaras. Tokia buvo užbaiga ir kartu įrodymas, kaip meistriškai šis penketukas sugeba valdyti klausytojų nuotaikas.

Pranešėjai bei solistei įteiktos gėlės. Eug.Lucienei svečiai padovanojo savo muzikos kasetę. Paaikšėjus, kad žvelsiškis Algis Pronskus švenčia gimtadienį, jam įteiktas butelis šampano. Visi sugiedojo Ilgiausių metų.

Bendravimas su svečiais tęsėsi visą naktį. Jie visą naktį grojo šokiams ir patys šoko, vaišinos ir traukė sutartines. Kitos dienos rytą (sekmadienį) išvyko į Stuttgartą, irgi į Motinos dienos minėjimą.

Į Vokietiją ŽVELSĄ iškviėtė Rygos vokietis Richard Werner iš Kleinich'o. Nuo balandžio 26 iki birželio 9 koncertavo 23 kartus, daugiausia vokiečiams. Visur labai mielai priimti. Vokietijoje turėję dar didesnę pasisekimą negu Lietuvoje. Vokietijoje koncertavo: ŽVELSOS vadovas Petras Mateika - Klaipėdos fakulteto konservatorijos docentas; Jadvyga Grikšienė - Klaipėdos muzikinio teatro solistė, groja, dainuoja ir deklamuoja; Juozas Staniulis - Klaipėdos muzikinio teatro orkestro artistas; Almundas Simaitis - Klaipėdos baldų kombinato kapelos vadovas; Algirdas Pronskus - ŽVELSOS kapelos administratorius ir Vaclovas Pronskus - vokiečių kalbos mokytojas, ŽVELSOS vertėjas. Romuvoje buvo bedarbis. Koncertuose naudoja cimbulus, klarnetą, klarnetą piccolo, skudučius, akordeoną, armoniką, smuiką, kontrabosą, lumzdelius, ragus, birbynę, bevardžius tarškalus. Visi gražiabalsiai, kiekvienas groja beveik visais instrumentais.

S t u t t g a r t

Švabijos lietuviai Motinos dieną paminėjo gegužės 6 Kolpingo namuose. Šventė pradėta kun.K.Senkaus aukotomis šv.mišiomis, per kurias giedojo klaipėdiškiai svečiai. Perskaičytas Lietuvos vyskupų kreipimasis.

Per koncertą ŽVELSA su dideliu pasisekimu pakartojo mažesniame klausytojų skaičiui Romuvoje atliktą programą ir taip pat entuziastingai buvo sutikta. Daugelis išgijo jos kasetes. Prie renginio išlaidų padengimo prisidėjo G.Repšienės suorganizuota tombola.

M e t i n ė a t e i t i n i n k ų š v e n t ė

jau daugel metų ruošiamą Memmingene. Dosnieji jos kunigai - anksčiau kun. Augustinas Rubikas, o dabar prel. Antanas Bunga - sudaro puikias sąlygas uždaramė būrely prasmingai praleisti porą dienų, dažniausia atšvęsti Sekmines.

Š.m. birželio 2 iš Hüttenfeldo į Memmingeną atvyko du pilni autobusiukai ir du lengvi automobiliai, iš viso 20 asmenų. Ten jų laukė Mūncheno ateitininkai ir Panevėžio kurijos kancleris Šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas prel. Jonas Juodelis bei Panevėžio katedros klebonas dekanas prel. Juozapas Antanavičius. Pastarieji atstovavo Lietuvos katal. Bažnyčiai Vokietijos katalikų suvažiavime Berlyne.

Po sočios vakarienės dr. Kęstutis Girnius pakvietė svečią iš Kauno Liudą DAMBRAUSKĄ kalbėti apie ateitininkiją. Prelegentas Smetonos valdymo metais už ateitininkišką veiklą buvo pašalintas iš Šėtos gimnazijos. Vokiečių okupacijos metu rašė ir platino pagrindžio spaudą. 1945 nuteistas miriop, bet po 10 metų kalinimo paleistas. Vėliau už atsiminimų rašymą gavo 3 su puse metų griežto režimo lagerio ir 3 metus tremties. Grįžo į Lietuvą 1987. Technikos mokslų kandidatas. Yra padaręs išradimų. Išaugino 4-ių vaikų šeimą. Paskaitos tema - Ateitininkijos sąjūdžio vieta dabartinėje Lietuvos situacijoje. 1. Ateitininkų įsikūrimas ir veikla Rusijos carų priespaudoje. 2. Nepriklausomybės laikotarpis, ypač ateitininkų moksleivių veiklos uždraudimas nuo 1930. 3. Bolševikų ir nacių okupacijoj (kūrėsi maži ateitininkų rateliai). 1941 sukilimui vadovavo ateitininkai. 4. Sunkiausias laikotarpis 1944-1948 Lietuvoje. Ateitininkai atsikuria išėivijoje. Pozityvi Amerikos balso ir Laisvės radijo reikšmė. Gimsta Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. 5. 1987-1990 Atgimimo laikotarpis. Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas neišivaizduojamas be dvasinio atgimimo, kuriame ateitininkija galėtų suvaidinti lemiamą vaidmenį.

Po paskaitos vyko gyvas pasikeitimas nuomonėmis. Dambrauskas papasakojo apie kalinių fizinę ir psichinę būklę Sibiro gulaguose, o Panevėžio prelatai - apie gyventojų moralę ir religijos padėtį atgimstančioje Lietuvoje.

Sekminių pirmą dieną - birželio 3 - labai iškilmingas šv. mišias šv. Ulricho namų koplyčioje aukėjo vysk. Antanas L. DEKSNYS su keturiais prelatais - J. Antanavičium, A. Bunga, P. Jatuliu ir J. Juodeliu - ir kun. E. Putrimu. Prie altoriaus iškilmingai stovėjo ateitininkų vėliava. Savo pamoksle vyskupas paryškino nuostabų šv. Dvasios veikimą žmonėse. Ateitininko įžodį davė keturi Vasario 16 gimnazijos mokiniai - Paulius Stepanas iš Australijos, Elina Gaidimauskaitė bei Juozas Lukšas iš Argentinos ir Marisa Aleksejūnaitė iš Urugvajaus. Sukalbėta speciali malda, sugiedotas ateitininkų himnas. Pamaldose dalyvavo ir kartu giedojo nemaža Memmingeno gražiabalsių lietuvių.

Po pamaldų per 30 asmenų susirinko išklaudyti prel. Bungos svečio iš Lietuvos med. dr. Valentino KABAŠINSKO pranešimo apie tautiškumą bei religiją apskritai ir Lietuvoje.

Kalbėtojas sakėsi, kad jį čia turimi pokalbiai taip veikia, jog grįžęs į Lietuvą jis į save žvelgs kitomis akimis. Lietuviams apsikrikštijimas prieš 600 metų nebuvo dvasinė revoliucija, o tik santykio su Dievu pasikeitimas. Pabrėžė pusiausvyros reikalingumą tarp religijos ir tautiškumo. Dalinai remdamasis A. Maceina, kaip nukrypimą nuo pusiausvyros suminėjo slavų - rusų ir lenkų - mesijanizmą. Ir lietuvių išėivijoje pastebimi religijos užgožimo tautiškumu reiškiniai.

Po paskaitos iš klausytojų pasisakymų išryškėjo tikėjimo santykiavimas su tautiškumu įvairiose šalyse.

Popiet dauguma suvažiavimo dalyvių keliavo po Bavariją - susipažino su gražiomis jos pilimis bei bažnyčiomis, pasiekė net Alpes. Grįžusiems alkaniems keliauninkams prel. Bunga paruošė staigmeną - cepelinų vakarienę su priedais. Pasisotinę mokiniai vaidino, deklamavo, grojo fleitomis, dainavo chorą. Abiturientas Virginijus Jocys, roko muzika atkreipęs vokiečių televizijos dėmesį, prisitardamas gitara, padainavo dvi savo komponotas daineles - Vaikystės laikai ir Nelauk mamyt (partizano daina).

Visus įžodininkus prel. Bunga apdovanojo paskutiniu prof. A. Maceinos veikalu ORA ET LABORA. Išreikšdama visų svečių dėkingumą už šaunią viešnagę, ateitininkų globėja M. Šmitienė įteikė prel. Bungai puokštą gėlių.

Antrą Sekminių dieną - birželio 4 - šv. mišias toje pačioje šv. Ulricho namų koplyčioje aukėjo prelatai J. Antanavičius, A. Bunga bei J. Juodelis ir kun. E. Putrimas. Prel. Antanavičius pamoksle pavyzdžiais pavaizdavo, kaip Dievo malonė veikia žmones. Po pamaldų šv. Ulricho namų salėje panevėžietis prel. J. JUODELIS aptarė ateitininkijos veiklą Nepriklausomybės laikotarpiu, o prel. J. ANTANAVIČIUS - ateitininkų atsikūrimą paskutiniaisiais metais Lietuvoje.

Po pietų ir pokavutės visos keturios hüttenfeldiškių mašinos išpyškėjo namo.

Nemažo susidomėjimo vokiečiuose susilaukė Lietuvių literatūros būrelio ir draugijos "Aennchen von Tharau" š.m.balandžio 6-8 Annaberge pilyje surengtas suvažiavimas vokiečių kalba apie Kristijoną Donelaitį. Dalyvavo 47 asmenys, daugiausia rytpūsiai. Jie Donelaitį laiko savo krašto poetu, nepaisant jo kur kas didesnės svarbos lietuviams ir lietuvių literatūrai. Pirmiausia norėta susipažinti su šiuo pasaulinio garso poetu iš Rytpusių. Iš dalyvių buvo laukta, kad jie perskaitytų H.Buddensiego atliktą METŲ vertimą.

Buvo numatytos penkios paskaitos. A.Hermanas apibūdino Prūsų lietuvių padėtį XVIII amžiuje. K.Donaičis iš Mannheimo, tolimas Donelaičio giminės palikuonis, kalbėjo apie D. kilmę ir asmenį. Dr.G.Bense iš Hallės papasakojo apie D. tyrinėjimus jos šalyje bei apie praėjusiais metais Vilniuje įvykusią D. konferenciją. H.Masalskis iš Hannoverio kalbėjo apie D.kūrybos atgarsius kitų poetų ir menininkų kūrinuose. Užbaigai A.Hermanas pateikė trumpą donelaitistikos santrauką Lietuvoje, kur po karo buvo išleista svarbių monografijų ir straipsnių. Daug laiko buvo skirta diskusijoms. Čia buvo nevengta ir opių problemų, pvz. apie lietuvių ir vokiečių santykius praeityje ir dabartyje, nes D. angažuota kūryba verčia liesti šią temą.

Kai kurie dalyviai, pvz. prof.A.Kelletat, kuris ruošia paskaitą, jieškojo progos giliau susipažinti su dabartiniu D. tyrimų stoviu Lietuvoje. Todėl buvo gaila, kad nepavyko išsikviesti D. specialistų iš Lietuvos. Reikėtų dar atskiro suvažiavimo lietuvių ir vokiečių mokslininkams, kuris betgi galėtų įvykti Lietuvoje.

1991 rudenį būrelis numatė suruošti vėl suvažiavimą vokiečių kalba apie lietuvių ir vokiečių kultūrinius santykius, remiantis Vydūno veikalu "700 Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen".

LABDAROS metinis narių susirinkimas

įvyko š.m.gegužės 5 Romuvos pilyje. Pirmininkavo dr.J.Norkaitis, sekretoriavo mokyt.Br. Lipšienė. Metinę veiklą pranešė LABDAROS pirmininkas Arminas Lipšys. Draugijos uždavinys - rinkti ir dalyti aukas, remiant paramos reikalingus tautiečius, ypač mokslus einantį jaunimą. Didžioji lėšų dalis išdalyta Vasario 16 gimnazijos mokiniams iš Pietų Amerikos. Paremti ir Lenkijos lietuviai studentai. Ta kryptimi numatoma veikla tęsti ir ateityje.

Maskvai ėmus vykdyti Lietuvos blokadą, pradėjo ten trūkti vaistų ir vaikų maisto. Vokietijoje organizuojamas jų rinkimas ir siuntimas. LABDARA prašoma tarpininkauti ir padėti.

Iždininkas Jonas Vitkus pranešė, jog per praėjusius metus gauta 14.686,07 DM ir išleista 14.682,24 DM. Šių metų pradžioje Draugija turėjo 45.677,03 DM.

Kontrolierius J.Lukošius patvirtino, kad finansinė iždininko apyskaita tikra; atskaitomybė vedama tvarkingai. Valdyba ir Kontrolės komisija paprašytos eiti savo pareigas sekančius dvejus metus.

Nutarta padėti vykdyti daiktų, ypač vaistų, ir piniginių vaju Lietuvai.

Per LABDARĄ siunčiamoms aukoms išrašyti nuo mokesčių atleidimo pažymėjimus.

RENEANSO MUZIKA IR ŠOKIAI ROMUVOS PILYJE

Iš tikro toji muzika XIV-XVII amžiuje skambėjo Gedimino pilyje, kur Lietuvos didikai jos klausėsi ir pagal jos taktą sukosi jų poros. Viduramžių, renesanso ir ankstyvo baroko muziką bei šokius puoselėjanti menininkų grupė BANCHETTO MUSICALE, vadovaujama Jūratės Mikiškaitės, iš Vilniaus per Pragę juos atvežė į Vokietiją ir š.m. birželio 6 demonstravo Romuvos pilies salėje, perkeldami žiūrovus į XIV-XVII a. didikų Lietuvą. Muzikantai bei šokėjai buvo apsirengę tų laikų didikų drabužiais ir nuolat juos keitė pagal atitinkamų laikų muziką ir šokius. Jų veidų išraiškos ir laikysena buvo taip pat didikiška.

Pirmoje dalyje buvo grojama vokiečių, prancūzų, italų XV-XVI a. muzika tų laikų instrumentais ir šokami atitinkami šokiai. Antroje dalyje skambėjo lietuviška renesanso muzika. Italų kilmės renesanso šokius grojant, sukosi 3 poros su žvakėmis. Sekė vokiečių ir ispanų kilmės muzika bei šokiai. Koncertas baigtas Žygimanto dvaro kompozitorių melodijomis bei šokiais. Užgesus šviesoms, iš nakties tamsoje skendinčio parko į salę įžingsniavo su deglais trys poros šokėjų. Niekas nepaaiškino ką jie manieringai šoko: gal Joninių nakties pasaką, gal pietietišką serenadą ar ką kitą...

Iš Romuvos BANCHETTO MUSICALE išvažiavo koncertuoti Vakarų ir Rytų vokiečiams. Jo bežodinius koncertus (tik muzika ir šokiai) vienodai gerai supranta tiek lietuviai, tiek ir svetimtaučiai, todėl tinkami reprezentuoti iki šiol taip mažai žinomai mūsų kultūrai svetur. Vilniškė grupė vokiečių žiūrovams prisistato jų kalba išspausdintais lapukais.

S v e č i a v o s i K a i š i a d o r i ų V E R P E T A

Veterinarijos mokslinio tyrimo instituto folklorinis ansamblis VERPETA š.m. liepos 7 ir 8 su pasisekimu koncertavo švabų Bempflingene, švenčiančiame 900 metų jubiliejų. Ansamblis įsteigtas 1979. Šoka, tarmiškai dainuoja ir groja lietuvių liaudies dainas. Aido Bernatonių vadovaujamas, Vokietijoje gastroliavo su 14 narių (8 moterys ir 6 vyrai).

Liepos 8 vakare ansamblis užsuko į Romuvą susipažinti su Vokietijos LB būstine ir Vasario 16 gimnazija. Svečiavosi ir vakarojo pas Eug. Lucienę. Rytojaus dieną išvyko į Bonną koncertuoti Pabaltijo jaunimo suvažiavime liepos 10 Annaberge.

LIETUVIŲ VAIKŲ VASAROS STOVYKLA ROMUVOJE

prasidėjo liepos 22 ir truko dvi savaites. Vadovavo vyr. mokyt. Ričardo Baliulio šeima iš Hamburgo. Vaikų suvažiavo nedaug - vos tuzinas; trejetas netgi iš Lietuvos. Visą laiką oras buvo geras. Pirmą savaitę savo VW autobusiuku talkino Romas Gasiūnas iš Lebenstedto.

Kiekvieną dieną iš ryto vyko mankšta, o po pusryčių - lietuvių kalbos, dainavimo, piešimo bei šokių pratybos. Taip pat kiekvieną dieną buvo arba važiuojama maudytis, arba išskylaujama. Taip Viernheime aplankytas prie maudyklos esantis Paukščių parkas. Liepos 30 įkopta į Starkenburge pilį Heppenheime. Netoli pilies esančioj observatorijoj vaikai per mikroskopą stebėjo įvairius dangaus kūnus. Dar anksčiau - liepos 25 - tarp Hüttenfeldo ir Lorscho esantis gamtos draustinis susilaukė stovyklautojų apsilankymo. Nepamirštamą įspūdį paliko Akmenų jūra (Steinmeer) Felsenberge (Odenwald). Nuo senų senovės čia susigrūdę tūkstančių tūkstančiai įvairaus dydžio ir pavidalo akmenų. Vaikai, šokinėdami nuo vieno akmens ant kito, galėjo įkopti į aukštą kalną.

Rugpjūčio 1 Vasario 16 gimnazijos mokyt. Aloys Weigel, gyv. Heidelberge, pasikvietė stovyklautojus pietų. Susipažinta su Heidelbergo miestu ir garsiaja jo pilimi. Didžiausia atrakcija buvo Pasakų rojus (Märchenparadies) Königstuhly, vadinamas Vokietijos Disneylandu.

Suruoštos kelios sporto varžybos. Laimėtojai apdovanoti premijomis. Paskutinį vakarą surengtas atsisveikinimo laužas. Čia vaikai savo namiškiams bei sveikiams parodė, kiek daug dainų, eilėraščių ir šokių per dvi savaites išmoko. Vienas kitas pageidavo atvykti rudenį į Vasario 16 gimnaziją, tik abejojo ar tėvai leis.

----- xXx -----

V a i s t a i L i e t u v a i

Sovietų Sąjungos prieš Lietuvą vykdyta ir dalinai iki šiai dienai vykdoma blokada apima ir vaistų tiekimą. Žmonių aprūpinimas būtinaisiais medicinos reikmenimis atsidūrė katastrofiškoje padėtyje. Lietuvos AT pirmininkui paprašius ir Sveikatos apsaugos ministrui įgaliojus, organizuoti vaistų telkimą Lietuvai Vokietijoje apsiėmė lietuvių kultūros institutas. Tam sudaryta ir patariamoji gydytojų komisija iš dr. Reginos Odinienės, dr. Danos bei dr. Iros Gottschalk ir dr. Lidos Herrmann, kurios ypač rūpinasi ryšiais su vaistų gamyklomis bei gydytojais. Techniškam darbui vadovauja Ona Bartusevičienė.

LKI kreipėsi į lietuvių visuomenę, gydytojus, vaistines, vaistų gamyklas bei labdaros organizacijas su prašymu paremti VAISTAI LIETUVAI vajú. Iki rugpjūčio 1 surinktų vaistų rinkos kaina būtų apie 250.000 DM. Daug kas aukojo pinigais. Už juos bus perkami reikalingiausi vaistai.

Pirmasis vaistų transportas Lietuvą pasiekė birželio 16; antrasis išsiųstas rugpjūčio 1. Vaistus Lietuvoje skirsto komisija, susidedanti iš Sveikatos apsaugos ministerijos, Raudonojo kryžiaus, gydytojų sąjungos ir Caritas organizacijų atstovų.

Paminėtina, jog šalia taip sutelktų vaistų, lietuvių pastangomis teikiama daug didesnė parama Lietuvai: Vokietijos Raudonasis kryžius pažadėjo siųsti vaistus Lietuvai, o atskiri Raudonojo kryžiaus, Technisches Hilfswerk, Malteser Organisation ir Caritas padaliniai, mūsų paprašyti, patys veža vaistus Lietuvon.

VAISTAI LIETUVAI vajú dar nesibaigia. Tikimasi dar paveikesnės paramos iš vaistų gamyklų bei labdaros organizacijų. Aukas ir toliau prašome siųsti LKI banko sąskaiton Nr. 8.0107.06 Volksbank Kreis Bergstrasse, 6840 Lampertheim (BLZ 509 914 00), pažymint "Vaistai Lietuvai" ar "Arzneimittel für Litauen".

Skelbiame rėmėjų pavardes, kurių aukos gautos iki 1990 rugpjūčio 1.

Aukojo **V a i s t ų** :

Dr. Roswitha ir dr. Kazys Ašokliai (Ulmen) nupirko vaistų už 2.070 DM, dr. Dalia Arnalt

(Düsseldorf), Ričardas Baliulis (Hamburg), Ona Bartusevičienė (Wittlich), dr. Gerardas Bauras (Bielefeld), Vytautas Bernotas (Buxheim), dr. U. Biermann (Altenkirchen), Romualdas Bitautas (Eitensheim), Romualdas Bitinas (Schramberg), Katrin Bornmüller (Wittlich), G. Bubnys (Lage), Lydia Dagilis (Augsburg), Gurli Dammers (Wittlich), Vingaudas Damijonaitis (Queckborn), Vytautas Damijonaitis (Memmingen), dr. Otto Diefenbach (Niederwalgen), Walli Endrigkeit (Gräfenhausen), dr. Gerhard Finger (Hüttenfeld), Alfred Franzkeit, P. (Wehrbleck), Wittold Fugalewitsch (Schlesen), dr. Ira ir dr. Dana Gottschalk (Münster), dr. Alfons Grinkus (Hamburg), Hebel vaistinė (Hemsbach), dr. Lida Herrmann (Heidelberg), dr. E. Hillmar (Altenkirchen), Genė Kächle (Memmingen), Gesellschaft Kontinent e.V. (Bonn), Rita Kneip (Mermuth), Teresė ir Mikas Lipšiai (Hamburg), dr. Arūnas Laukaitis (Augsburg), dr. Anton Lynn-Svažas (Trier), Löwen vaistinė (Stade), dr. Helmut Lorenz (Altenkirchen), Alfredas Miniotas (Rosenthal), Martin Müller (Backnang 3 vaistinės - Uhland, Am Obstmarkt, Johannes in Brücken), Neue vaistinė (Sterkrade), Grupė "Nijolė" (Donauwörth), Algirdas Palavinskas (Losheim), dr. Povilas Reklaitis (Niederwalgen), Martynas Sprogis (Wuppertal), dr. Angelė Strupe (Starnberg), dr. Vincas Totoraitis (Idar Oberstein), Birutė Vainoras (Memmingen), Petras Vaitiekūnas (Molbergen), Vanda Vykintas-Povilavičienė (Memmingen), dr. Alina Veigel (Freudenstadt), Hilda Žakis (Miesau).

Aukojo pinigais:

- 1.000 DM - dr. Olė-Birutė Schreifeldt (Reinheim); 645 DM - Vilniaus kvartetas (A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkus, A. Vasiliauskas).
- Po 500 DM - Gerhard von Büchler (Hameln), Jonas Mažeiva (Griesheim) ir kun. Jonas Tautkevičius (Walkertshofen).
- Po 300 DM - Vincas ir Ona Bartusevičiai (Wittlich), Hamburgo lietuvių savišalpos fondas (Hamburg), dr. Dana ir dr. Ira Gottschalk (Münster), Adolfas Pračkys (Weiden), dr. Vladas-Adolf Raišys (Ottweiler).
- 250 DM - Mečys Strumila (Bonn). 240 DM - Stasys Čirpus (Bocholt).
- 235 DM - Zigmās Vencius (Heidesheim).
- Po 200 DM - Marina Auder (Mannheim), Ričardas Baliulis (Hamburg), V. Barkauskas (Geesthate), Kazys Bernotavičius (Kaiserslautern), Alfonsas Dargis (Friedrichshafen), tėv. dr. Konstantinas Gulbinas (Oberhausen), Franz Jakubec (Eggolsheim), J. Jasulaitis (Wuppertal), dr. Regina Märkl (Hamburg), B. u. E. Müller (Karlsruhe), Kasparas Radzevičius (Memmingen), Liucijonas Vilčinskas (Hagen), Leopold Willmer (Bad Oyenhausen).
- 150 DM - kun. Wilhelm Boltenhagen (Nenndorf). 120 DM - Kazys Bendoraitis (Schwetzingen).
- Po 100 DM - Hanna Büchle (Backnang), Wladimir de Castro (Mainz), Vytautas Damijonaitis (Memmingen), Johanna Daniel (Wilhelmshaven), dr. H. Dolles (Lauringen), M. Glinde mann (Isenbüttel), Albert Hermann (Meerbeck), dr. Kestutis Ivinskis (Bonn), Ursula Klostermann (Braunschweig), Hugo Kramer (Köln), Ewald Kremer (Neuenkirchen), Bernhard Lipšys (Hamburg), Teresė Lipšienė (Hamburg), dr. Ada Lohse (Bad Honnef), A. Malinowski (Pinneberg), M. Manegold-Hahn (Netphen), Egon Mergelmeyer (Lünen), H. V. Müller (Backnang), Vincas ir Irena Natkevičiai (Viernheim), Imme Petersen (Pinneberg), D. Rost (Bonn), dr. E. Seika (Augsburg), Benno Schickschnus (Rosenburg), Monika Stender (Weiterstadt), dr. Laurencija Stripinytė (München), Volksbank Netphen, Heinz Wagner (Wittlich), Endrius Žilius (Scharbeutz). 60 DM - D. Karpovičienė (Augsburg).
- Po 50 DM - Eva Banevičienė (Pinneberg), Loreta Heckmann (Otterbach), Joachim Kreuz (Meerbeck), "Labdara" (Hüttenfeld), Irene Lindacher (Karlsruhe), Josefa Olschwang (Bonn), D. Rucys (Reinbeck). 30 DM - Ruth Waltsgott (Hamburg).
- 26 DM - Wolfgang Schorm (Tausenstein).
- 428 DM - Kreuzkirche Meppen parapijos rinkliava.

Transporto priemonėmis talkino Tarptautinė žmogaus teisių draugija (Frankfurt/M) ir Vasario 16 gimnazija (Hüttenfeld).
 Talkino darbu: Dalia Baliulytė, Indrė Čuplinskaitė, Justinas Lukošius, Irena Natkevičienė, Petras Odinis, Ona Šiugždinienė, Šilerio institutas, Jonas Ivanauskas.
 Visiems prisidėjusiems vaistais, pinigais ir darbu nuoširdžiai dėkoja
 LKI vedėjas Vincas Bartusevičius

P a g a l b a L i e t u v a i

Vokietijos LB valdybos pakviesti paremti į laisvą žengiančią Lietuvą, jautriai atsiliepi ir savo aukas atsiuntė:
 Dr. Alfonsas Grinkus iš Hamburgo 5.000 DM, kun. Domininkas Kenstavičius iš Feuchto 2.000 DM, dr. Olė Birutė Šreifeldienė iš Reinheimo 1.700 DM, Stasys Šimkus iš Hüttenfeldo 1.000 DM

- 660 DM - Lietuvių folkloro grupė ŽVELSA iš Klaipėdos.
- Po 500 DM - Bronė Lipšienė iš Hüttenfeldo, Lena Valaitis iš Grünwaldo, Jeronimas Gulbinas iš Bocholto, Jonas Mažeiva iš Griesheimo, Antanas Banaitis iš Bruchmühlbacho ir Edwin Dilba iš Nussbacho.
- 250 DM - Hamburgo lietuvių savišalpos fondas.
- Po 200 DM - dr.Vilius Lénertas iš Eschbacho, kun.Edis Putrimas iš Hüttenfeldo, Jenny Kennard iš Osnabrücko, Jonas K.Valiūnas iš Schwetzingeno, Kasparas Radzevičius iš Memmingeno, Johann Klinger iš Hamburgo, Volksbank Kreis Bergstrasse iš Lampertheimo, dr.Stasys Šereika iš St.Ingberto, Paulius Lokys iš Darmstadto, Vaclovas Barkauskas iš Geesthachto ir Valentin Armenas iš Memmingeno.
- Po 150 DM - Mečys Strumila iš Bonnos ir Branislavas Pajarskas iš Lage-Hörstes.
- Po 100 DM - Leonidas Venckus iš Hüttenfeldo, Dalia Malinauskienė iš Pinnebergo, Vytautas Čiplys iš Bonnos, Witold Fugalewitsch iš Schleseno, Stasys Čirpus iš Bocholto, Vilnius Export GmbH iš Hamburgo, Augustas Sergejus iš Rastatto, dr.Anton Lynn-Švažas iš Trierio, Alois Panzer iš Halterno, Povilas Bajoriūnas iš Heidesheimo, Juozas Wagneris iš Burgwedelio, Jonas Vasalauskas iš Mannheimo, Loreta Heckmann iš Otterbacho, Horst Simon iš Lübecko, Algirdas Blinkevičius iš Bocholto, Albinas Baranauskas iš Münsterio b.Bieburg, dr. A.Bammesberger iš Eichstätto, A.Šuopys iš Gautingo, XY iš Wetter/Ruhr, Juozas Subačius iš Kaiserslauterno, dr.Jonas Reinys iš Schwäbisch-Hall, Jeronimas Jarumbavičius iš Mannheimo, H.Bružauskas iš Achim-Badeno, Antanas Šležas iš Schwetzingeno, Franz Frischmann iš Schwetzingeno, Vladimiras de Castro iš Mainzo, XY iš Schwanewedes, Alfred Lissautzki iš Recklinghausen, Sofija Laukaitienė iš Augsburga, dr.Jurgis Gurklevičius iš Miesau, Feliksas Norkevičius iš Schwäbisch-Hall, Viktoras Aucius iš Hamburgo ir Edwin Kairies iš Bremeno. 80 DM - Bernardas Lipšys iš Hamburgo.
- Po 50 DM - Anna Krause iš Berlyno, Genovaitė Tendzegolskienė iš Mannheimo, Adomas Midveris iš Geesthachto, Antanas Kundrotas iš Pforzheimo, Danis Matzikas iš Frankfurto/M, Artūras Renkaitis iš Mannheimo, Viktoras Gustainis iš Rastatto, Wolfgang Toerner iš Kylio, XY, Sigita Fröschl iš Vohburgo, Klaus Žulys iš Neumünsterio, Ieva Banevičienė iš Pinnebergo, Nina Dolles iš Lauingeno, Angelika Braner iš Schwetzingeno, Susanne Kolberg iš Landshuto, Arno Heid iš Kaiserslauterno ir Ronaldas Tesnau iš Hüttenfeldo.
- 30 DM - Kasparas Dikšaitis iš Lahro/Schwarzwald.
- Po 25 DM - Arkadius Scheinker iš Weilio ir Ruth Staufenberger iš Heidesheimo.
- 21 DM - Tad Sartorius iš Mannheimo.
- Po 20 DM - XY, XZ iš Dachau, Alfredas Miniotas iš Frankenbergo, Gerda Kairienė iš Bremeno, Genė Kächle iš Memmingeno ir Laisvės Karys iš Bielefeldo.
- 5 DM - H.Mozuraitienė iš Stadės.

Kiekvienas aukotojas gali paaukoti sumą nusirašyti nuo mokesčių. Ačiū.

----- xXx -----

M I R U S I E J I

J o n a s STANKAITIS (Juozas Stasaitis), VLB Darmstadto apylinkės narys, mirė 1988 gruodžio 5 Frankfurte/M. Buvo gimęs 1922 sausio 11. Mokytojas. Vokietijos LB narys nuo pat jos įsikūrimo. Dešimt metų buvo renkamas į vadovaujamus LB organus: šešias kadencijas - nuo 1956.X.21 iki 1961.IX.1 - Vokietijos LB valdybos narys (2 metus sekretorius ir 4 metus išdininkas) ir tris kadencijas (9 metus) - nuo 1959 iki 1968.VI.23) - Vokietijos LB tarybos narys. Dirbdamas VLB valdybos sekretoriumi ir išdininku, buvo etatinis tarnautojas, nes anuomet VLB valdyba administravo ir Vasario 16 gimnaziją. Pasitraukęs iš darbo ir pareigų VL Bendruomenėje, įstojo į amerikiečių 2040 LS kuopą Griesheime, bet iki rentininko amžiaus neištarnavo. Mirė gyvenimo smūgių ir sunkios bei ilgos ligos išskankintas. Liko našlė Stefanija.

P e t r a s ŠILINIS (Schilinis), VLB Schwetzingeno apylinkės narys, mirė 1990 gegužės 24. Palaidotas gegužės 28 Frankenthalio miesto kapinėse, dalyvaujant keletui lietuvių ir grupei vietos gyventojų. Laidojimo apeigas atliko vietos kunigas.Šudėti VLB Schwetzingeno apylinkės, amerikiečių 8591 LS kuopos ir kit.vainikai. Liko žmona Anna, sūnus Jonas ir dukros Irena bei Angelika. Buvo gimęs 1924.XI.2 Panemunėlio valsč., Rokiškios apskr. 1949 nubaustas 25 metams ir ištremtas į Kazachstaną, kur sukūrė šeimą. 1976 repatrijavo į Vokietiją. Apsistojo Frankenthaly, kur išgyveno iki mirties. Amerikiečių 8591 CSG kuopoje išdirbo 9 metus.

A n t a n a s VERŠELIS mirė 1990 birželio 4. Palaidotas birželio 8 rytą Hüttenfelde kapinaitėse. Gedulingas šv.mišias katal.bažnytelėje aukojo kun.Jonas Dėdinas ir kun. Edis Putrimas. Meldėsi visa Gimnazija. Skautai buvo uniformuoti ir su vėliava. Suole, kur per kiekvienas pamaldas sėdėjo velionis, buvo padėta deganti žvakė ir puokštė gėlių su tautine juoste.

A.Veršelis daug metų iki mirties tvarkė Gimnazijos katal.parapijos ir VLB Romuvos apylinkės finansus. Kun.Putrimas per pamokslą pranešė, kad savaitę prieš mirtį velionis su juo peržiūrėjo parapijos ir LB apylinkės atskaitomybę. Buvo pavyzdingas skautas. Kapinių koplytelėje prie vainikuose bei gėlėse skendėjančio karsto ir Lietuvos bei skautų vėliavų stovėjo uniformuoti skautai. Maldas kalbėjo kun.Dėdinas. Jis glauštai apžvelgė ir velionio nueitą kelią. Lietuvis vilnietis, gimęs 1915 birželio 11 Rieškutėnų k., Švenčionių apskr. ūkininkų šeimoje. Baigęs gimtojo kaimo pradžios mokyklą, lankė Švenčionių ir Vytauto Didž. gimnaziją Vilniuje, kurią baigė 1938 ir tais pat metais įstojo į Vilniaus universitetą. Mokytojo cenzą įgijo Vilniaus pedagoginiame institute 1940. Buvo Vidžių gimnazijos steigėjas ir direktorius. 1944 Tauragėje vokiečių paimtas į aviaciją. Paskutinę karo dieną 1945 pateko į anglų nelaisvę, kur (Belgijoje) išlaikytas ištisus metus. Grįžęs į Vokietiją, mokytojavo ŽIBINTO aukštesn. prekybos mokykloje. 1947 išvyko į Angliją, kur vedė Laimutę Klimaitytę. 1965 grįžo į Vokietiją. Mokytojavo Vasario 16 gimnazijoje, dar būdamas ir berniukų bendrabučio vedėju bei ūkvedžiu. Čia jis išdirbo iki išėjimo į poilsį 1980. Jo trys vaikai - Petras, Kristina ir Tomas - yra baigę Vasario 16 gimnaziją.

Prie kapo duobės Vokietijos LB ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos valdybų vardu atsisveikino direktorius Andrius Šmitas, ypač pabrėždamas velionio uolumą ir darbštumą. Gimnazijoje dirbo sunkiais laikais, neskaičiuodamas darbo valandų. Buvo renkamas į Vokietijos LB tarybos rinkimų komisiją ir kontrolierius, taip pat ir į VLB Romuvos apylinkės valdybą.

Ps.Jūratė Lemkienė tarė atsisveikinimo žodį skautų vardu. Velionis tvarkė savo gyvenimą pagal skautų principus. Sukūrė skautišką šeimą: žmona - v.sk.Laimutė, sūnūs - ps.Petras ir sk.vytis Tomas, duktė - v.sk.Kristina. Jo skautavimas pradėtas gimnazijoje Lietuvoje ir tęsėsi iki paskutinio atodūsiu. Vasario 16 gimnazijoje buvo AUŠROS tunto tuntininkas, Vokietijos skautų rajono vadas. Užmezgė bendradarbiavimą tarp Vokietijos ir Anglijos liet.skautų. 1971 organizavo Jubiliejinę skautų stovyklą Schwetzingene, 1973 atstovavo Vokietijos skautams Jubiliejinėje stovykloje JAV-bėse. Apdovanotas Tėvynės sūnaus ir kit.žymenimis.

Buv. Vasario 16 gimnazijos direktorius V.Natkevičius pabrėžė velionio kuklumą, darbštumą bei sąžiningumą, pasiruošimą padėti kitiems. Nesiveržė į vadovaujamas vietas, bet atliko atsakingą darbą. Savo garbingumu ir sąžiningumu yra pavyzdys visiems. Sugiedota Viešpaties Angelas. Visi pakviesti į Romuvos pilies salę kavos ir užkandžių.

A l f o n s a s KRIVICKAS, VLB Romuvos apylinkės narys, mirė 1990 birželio 22. Palaidotas birželio 27 popiet Hüttenfelde kapinaitėse, dalyvaujant Vasario 16 gimnazijos mokiniams, mokytojams ir kitiems darbuotojams. Gedulingas šv.mišias katal.bažnytelėje aukojo kunigai J.Dėdinas, E.Putrimas ir Raudonės klebonas Algis Kildušis. Kun.Dėdinas pradžioje atkreipė dėmesį, kad prie durų, kur meldavosi velionis, padėta uždegta žvakutė ir gėlės.

Per pamokslą kun.Kildušis kalbėjo apie mirties misteriją. Anot jo, mirtis nėra didžiausia žmogaus nelaimė - ji tik atskiria nuo artimųjų. Didžiausia nelaimė yra nuodėmė, kuri atskiria mus nuo Dievo.

Kapinių koplyčioje prie vainikais ir gėlėmis apdėto karsto stovėjo tautiniais drabužiais apsirėdę mokiniai. Maldas kalbėjo kun.Dėdinas.

Prie kapo duobės atsisveikinimo kalbas pasakė ir užuojautą šeimai bei giminaičiams pareiškė Išeivijos liet.evang.liuteronų Bažnyčios vardu ilgametis velionio bendradarbis kun.Fr.Skėrys ir Vasario 16 gimnazijos, buv. jos direktoriaus V.Natkevičiaus ir Vokietijos LB valdybos vardu - direktorius A.Šmitas. Našlė ir dukterys pakvietė visus į Romuvos pilį užkandžių ir kavutės.

Velionis buvo gimęs 1919 rugsėjo 3 Kaune. 1943 baigė Kauno taikomios ir dekoratyvinės dailės institutą grafiku. 1944 pasitraukė į Vokietiją. 1949-1950 vadovavo grafikos studijai Meno ir amatų mokykloje Freiburge. 1953-1984 mokytojavo Vasario 16 gimnazijoje. Buvo Baden-Württembergo krašto dailininkų sąjungos narys. Surengė per 10 asmeninių grafikos bei tapybos parodų. Savo kūrinių siuntė ir J.Pompidou meno centrui Paryžiuje, kuris A.Krivicko vardą yra įtraukęs į savo katalogą.

Ilgus metus su velioniu bendradarbiavęs kun.Jonas Dėdinas taip jį apibūdina:
- Vos šešetas metų praėjo, kai Alfonsas Krivickas, užvertęs Vasario 16 gimnazijos klasių dienynus, pasitraukė pilnai darbingas, bet įstatymais būtinan poilsin. Buvęs trisdešimt

su viršum metų kūrybingu mokytoju, pasijuto lyg išmestas iš savo gyvastingo elemento - neteko jaunos publikos stebėtis jo kūriniais ir darbuote.

Neatvangojo pensijonuotas Alfonsas prie Reino, savo žento ramioje pastogėje. Jis ir toliau darbavosi menuose sau ir parodomis, kartu mezgė kultūrinius ryšius su meno žinovais Vokietijoje, Lietuvoje ir Prancūzijoje (su Centre Pompidou Paryžiuje). Prieš akis rodėsi Alfonsui ateitis ilga ir dėkinga kūrybai, bet, anot senų kantičků: "Kaip žmogus storojas, dažnai kitaip stojas". Ateitis Alfonsui prasidėjo galutine kelione pas Viešpatį. Ir naujas kapas supiltas jo mielo Hüttenfeldo kapinėse prie ten mirusių kitų draugų ir kolegų.

M o k y t o j a s . Negalėjęs dėl šeimos nesveikatos išvykti į kūrybingus užjūrius, Alfonsas įsijungė į Vasario 16 gimnaziją lietuviškai auklėti jos moksleiviją. Dėstė dailę, lietuvių kalbą, istoriją, darbelius. Pamokoms ruošdavosi atsidėjęs, parūpindamas optinių ir akustinių priemonių: schemų, lentelių, diagramų, vaizdajuosčių, garsiajuosčių ir t.t. Nevengė (net senesniais tabu su Lietuva ryšių laikais) savo mokinių supažindinti su pažangia (kabutėse ir be jų) Lietuvos kūryba, atsigabendamas iš ten spaudos ir filmų apie žymius lietuvių menininkus bei kultūrininkus. Buvo įsitikinęs tai daras gerai, nors ne kartą anuomet turėjęs pakeisti priekaištų.

M e n i n i n k a s . Savo meno kūryba stipriai eksperimentavo, siekdamas originalumo. Nelengva buvo jam parodomis tiek Lietuvoje, tiek užsieniuose prasiveržti į nepakartojamų tapytojų aukštumas. Svetur užaugusiems gimnazistams lietuvių menas ir aplamai lietuviškoji kūryba bei jos kūrėjai būdavo nežinomi. Alfonsas charizmatiškai sugebėdavo pamokomis, paskaitomis ir parodėlėmis atskleisti mokiniams lietuvių meną. Lygindamas lietuvių menininkus su jaunimui pažįstamais vakariečiais, įtikindavo lietuviškosios kūrybos vertingumu ir kartais pranašumu. Gausiomis tarptautinių meno žurnalų iškarpomis, vaizdų faksimilėmis (bent taip) pristatydavo pasaulinį meną, sukrautą garsiose galerijose ir muziejuose. Puoselėdavo kiekvieną talenčiuką, rengdamas daugiau pavykusių meno kūrinių parodas Gimnazijos šventėse, minėjimuose ar mokslo metų užbaigtuvėse. Jo nuopelnas, kad dešimtys moksleivių pasirinko studijuoti įvairius menus įvairiose šalyse.

Primintinos jo kelionės su mokiniais kas rudenį į Frankfurto pasaulines knygų mugės, kurios jam buvo magnetas, traukias nuvežti kiek galint daugiau mokinių, supažindinti lietuviukus su pasauline kūryba. Knygas mylėjo. Neapkęsdavo neaplenktų ar pašiurusių vadovėlių. Darbelių pamokose klijuodavo, lopydavo, iš naujo įrišdavo mokyklinės knygas. Velionis buvo spiritus movens Gimnazijos kasmet ruošiamų Joninių. Jisai stengdavosi prišaukti senąsias lietuvių dvasias savo paskaitomis apie senuosius vidurvasario papročius, laužų ugnimis, vainikėlių plukdymais ir paparčio žiedo jieškojimais. Jo pravedami liaudies žaidimai įsiūbuodavo susirinkusius svečius pasigalynėti, išmėginti vikrumą. Šiemet per Jonines Alfonsas Krivickas buvo pakeliui į Anapilį.

----- xXx -----

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o D M :

Veronika Sutkuvienė iš Bad Kreuznacho 200 DM; dr.Laurencija Stripinytė iš Mūncheno ir B.E.Müller iš Karlsruhes po 100 DM; Bernardas Budreika iš Hüttenfeldo 79 DM; kun.Fr. Skėrys iš Mannheimo, Povilas Bajoriūnas iš Heidesheimo, Aloyzas Janusevičius iš Griesheimo ir Kazys Bernotavičius iš Kaiserslauterno po 50 DM; Povilas Baužys iš Horbo 40 DM; tėv.dr.Konstantinas Gulbinas iš Oberhauseno 22 DM; Elma Preuss iš Lebenstedto 20 DM; Juozas Benetis iš Darmstadto 15 DM; Ronaldas Tesnau iš Hüttenfeldo ir Algis Sakalauskas iš Bonnos po 10 DM; Bronius Vėlykis iš Mūnsterio/Westf. 6 DM.
Ačiū.

G a u t a p a m i n ė t i

MAIRONIS - Ins Deutsche Uebertragen von Alfred Franzkeit. 95 psl. su žiniom apie Joną Mačiulį ir keletu pastabų. 72 Maironio eilėraščiai vokiečių kalba. Viršelis - Lietuvos vėliavos spalvų (geltona, žalia, raudona) su vyčiu. Kaina - 12,50 DM + persiuntimo išlaidos. Užsisakoma pas vertėją bei leidėją: Alfred Franzkeit, In den Wiesen 3, D-2839 Wehrbleck.

Daug kartų gėrėjomės A.Franckaičio skaitomais lietuvių literatūros vertimais į vokiečių kalbą Europos liet. studijų savaitėse, Lietuvių kultūros draugijos bei Instituto suvažiavimuose, įvairiuose minėjimuose. Reiškėme pageidavimus, kad vertimai būtų išleisti. Netekęs kantrybės ilgiau laukti kol atsiras leidėjas, vertėjas ėmėsi pats leisti. Pirmoji knygutė - Maironis. Ją išplatinęs ir susigražinęs įdėtas lėšas, leis kitus lietuvių poetus bei rašytojus vokiečių kalba. Sekantis bus Vincas Mykolaitis-Putinas.

EUROPOS LIETUVIS - vienintelis lietuvių savaitraštis Europoje. Leidžia Didž.Britanijos lietuvių sąjunga ir Lietuvių namų akc.bendrovė. Metinė prenumerata - 25 angl.svarai (Vokietijoje 77 DM) oro paštu. Redaguoja Vladas Dargis. Daug žinių iš Lietuvos, Europos lietuvių kronika, skaitytojų laišakai. Skelbiami numatomi renginiai.

PASAULIO LIETUVIS Nr.6-7 (birželis-liepa) 1990. 60 psl. Mėnesinis žurnalas. Leidžia Pasaulio LB valdyba. Redaguoja Br.Nainys - 7 Glenview Lane, Lemont, IL 60439, USA. Prenumerata metams 15 dol. paprastu paštu ir 35 dol.oro paštu. Labai geras popierius. Gausiai iliustruotas nuotraukomis iš viso pasaulio liet.gyvenimo ir veiklos. Viršelius puošia Sibiro tremtinių sugrįžimas karstuose ir lietuvių paminklas Tit-Ary Jakutijoje. Politinis komentaras. Skyriai: Lietuva, veiksniai, politika, kultūra, švietimas ir auklėjimas, kalba, PL jaunimas, skautai, sportas, PL Bendruomenėje, laišakai, leidiniai, aukos, skelbimai, adresai.

KIBIRKŠTIS Nr.1/90 - Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos leidinys. Iki šiol buvęs tik Vokietijos liet.jaunimo sąjungos biuleteniu, nuo š.m. Nr.1 tapo Pasaulio liet. jaunimo sąjungos leidiniu bent 1990 ir 1991 t.y. iki VII Pasaulio LJ kongreso P.Amerikoje. Iki šiol redakciją sudarė Vasario 16 gimnazijos 1989 abiturientai - D.Baliulytė bei T. Baublys - ir Vokietijos LJS pirmininkas stud.Tomas Bartusevičius. Nuo š.m. Nr.1 redaktoriais skelbiami jau į Bonną persikėlę studijuoti ir Annaberge apsigyvenę buvę Vasario 16 gimnazijos abiturientai Tomas Baublys ir Rimas Čuplinkas (dabar Vilniuje). Jiedu ir prirašė pirmąjį š.m. KIBIRKŠTIES numerį.

KRIVŪLĖ - 1990 birželis, nr.1(51). Leidžia Lietuvių sielovados delegatūra Vokietijoje 8940 Memmingen, Augsburg Str.7. Siuntinėjama nemokamai, bet prašoma prisidėti prie leidimo aukomis. Jas siųsti: Prel.A.Bunga-Krivulė. Raiffeisenbank Memmingen eG. Konto-Nr.201 800 914, BLZ 731 607 44. Viršelis papuoštas spalvota Trijų Kryžių Vilniuje nuotrauka. Iš turinio ryškiai matyti glaudus bendrabarbiavimas su Lietuva.

(Romuvos) BOKŠTO ŠEŠĖLY - Vasario 16 gimnazijos vyskupo Motiejaus Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopos laikraštėlis 1990. 40 atšviestų lapų. Redaktoriai: Lina Mockutė ir Vincas Giedraitis. Rašo abu redaktoriai, globėja M.Šmitienė, Vilija Bijūnaitė, Mėta Landytė, Juozas Lukšas, Paulius Stepanas, Elina Gaidimauskaitė, Virginijus Jocys, Rima Idzelytė, Petras Mošinskis, Paulius Gedminas, Ona Tatarūnaitė. Daug nuotraukų.

ŠALTINIS Nr.3-1990. Iliustruotas pasaulio lietuvių žurnalas. 34 psl. Leidžia Marijonai ir Šv.Kazimiero sąjunga - 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Gr.Britain. Redaguoja kun.dr.S.Matulis, MIC. Prenumerata metams 5 angl.svarai arba 8 US dol. Viršelis - 1946 kritusių Žaliosios Girios partizanų kapas netoli Svedasų. Daug religinio bei patriotinio turinio straipsnių, eilėraščių, atsiminimų. Jaunimo skyrius. Kronika.

LIETUVIS BADEN-WUERTTEMBERGE Nr.6-1990 birželis. Kun.Kazimiero Senkaus lietuvių ir vokiečių kalbomis leidžiamas ir prirašomas 6 psl. daugiau religinio turinio mėnesinis biuletenis, bet nestokoja žinių ir apie kultūrinius renginius Baden-Württemberge ir kitur Vokietijoje. Nepamirštama ir Lietuva. Šeštas psl. skirtas lietuviškiems ir vokiškiems anekdotams. Adresas - Rev.K.Senkus, 7000 Stuttgart 1, Schubartstr.16.

SVEČIAS Nr.1-1990. Lietuvių evangelikų liuteronų laikraštis 68 psl. Leidėjas - Lietuvių evangelikų liuteronų Bažnyčios vyriausioji taryba. Prenumerata - auka. Administracijos adresas Vokietijoje: kun.Fr.Skėrys, 6800 Mannheim 71, Mülhauser Str.9.

IŠGANYMO ŽINIA Nr.2-1990. Evangelikų sekmininkų laikraštėlis. 28 psl. Leidėjas ir atsakingasis redaktorius - Stasys Tautvaišas, D-5014 Kerpen-Sindorf, Max Beckmann Str.38. Sąskaita aukoms - Postgiroamt Köln, BLZ 370 100 50, Konto-Nr.4404 26 - 507.

DIE RAUTE Nr.3-1990. Kultur- und Nachrichtenblatt der Deutschen aus Litauen. D-5760 Arnsberg 1, Burgstr.15a. Redaguoja Albert Unger. Leidžiamas metų ketvirčiais. Metinė prenumerata 15 DM. Viršely - Aennchen von Tharau paminklo atidengimas Klaipėdoje.

J i e š k o

Ruta Jankoviča, gyv. LPSR Riga 9 Laboratorijas 21-3, jieško pusseserės Elenos Jankovičiūtės (Helena Jankovitchute), gim.1918 Kaune, Molėtų 14. Iš Lietuvos išvyko 1943 ar 44.

Aldona Matulytė-Peckuvienė, gyv. 233009 Kaunas, F.B.Žemaičio 3-50, jieško pusseserės ir pusbrolio Lenos Schneider,Adolfo,ir Richardo Schneider, Adolfo. Jie su tėvais 1940 išvyko iš Kauno-Šančių. Iš pradžių gyveno DDR, bet po karo persikėlė į Vak.Vokietiją.

Levutė Bagavičiūtė-Kielau iš Pagėgių raj.,Vėžininkų kaimo, jau dveji metai gyv. JAV-bėse 2601 W 69th Street, Chicago, IL 60629, jieško Rieskių šeimos: motinos Mėtos, dukrų Val-

traut (gim.1934) ir Melyta Grybaitienė (gim.1938) bei sūnų Horst (gim.1936) ir Elmar (gim.1940). Į Vak.Vokietiją išvyko 1962 ar 1963 iš Bitėnų kaimo, Pagėgių raj.

Buv.polit.kalinys Jonas Greičius, gyv.Raseiniuose, Tankistų g.3, jieško brolio Juozo, kurį vokiečiai 1944 spalio 5-7 išsivarė su vežimu ir arkliais iš tėviškės ūkio Lenkių II kaime, Eržvilko valsč., Tauragės apskr. Juozas tada mokėsi Eržvilko gimnazijoje VI-VII klasėj.

Vladas Sparvelis, gyv.232040 Vilnius, Žirgo 55-8, jieško mokslo draugo Prano Rimkaus, gyv.Vak.Vokietijoje. Po karo buvo ištremtas į Sibirą, kur vedė vokiečių kilmės mergaitę. Tai įgalino jį išvykti į Feder.Vokiečių Respubliką.

N u m a t o m i r e n g i n i a i

Rugpjūčio 24-28 Klaipėdos tautinių šokių grupės DISVYTIS gastrolės Wunstorfe/Hann. Spalio 5 rašytojo J.Tumo-Vaižganto minėjimas Stuttgarte. Paskaitininkas - V.Natkevičius, M.A. Koncertuos solistė ir pianistė iš Lietuvos.

Spalio 12-14 Lietuvių kultūros instituto mokslinė konferencija ir suvažiavimas.

Spalio 26-28 Vokietijos lietuvių Bendruomenės darbuotojų suvažiavimas.

1991 vasario 16-centrinis Vasario 16 minėjimas Hüttenfeldo Bürgerhaus'e.

NORI SUSIRAŠINĖTI SU VOKIETIJOS LIETUVIAIS

Artūras Jurkevičius, gyv. 235811 Klaipėda, Debreceno 14-79. 27 m., vedęs. Mėgsta sportą.

Antanas Vadeikis, gyv. 235822 Klaipėda, Simonaitytės 37-80.

Edita Kazlaučiūnaitė, gyv. Palangoje, Draugystės takas 3. 30 m. gydytoja.

Drąsutis Krupevisovas, " 233019 Kaunas, Piliakalnio 9-2. 29 m. inžinierius. Domisi sportu, menu; mėgsta gamtą.

Lilita ir Algirdas Motiejūnai, gyv. 232043 Vilnius, Architektų g-vė 37-57. Lilita 27 m. gydytoja, Algirdas 28 inžinierius. Domisi literatūra, teatru.

Algirdas Masys, gyv. 233009 Kaunas, Kalniečių 126A-401. 31 m., dainuoja folkloriniame ansamblyje. Žmona Vilma - choro dirigentė. Augina du sūnus.

Ona Viškelienė, gyv.Vilniuje, Bagramano 15-40.

A.Senuta, gyv. 232001 Vilnius. P.O.Box 1078. Vilniaus inžinerinio statybos instituto docentas. Filatelistas.

Remigijus Cinaitis, gyv. 234340 Prienai, Stadiono 20-28. 28 m. vedęs, augina dukrytę. Telefonistas. Sužeistas Afganistane.

Aurelija Keturkaitė, gyv. 232017 Vilnius, Taikos 163-15. 33 m. architektė. Renka pašto ženklus, domisi muzika, mėgsta keliauti.

V.E.Kairys, gyv. Vilniuje, Žirmūnų 98-77. 28 m., vedęs. Dirba autoservise. Šachmatininkas. Kęstutis Norvilas, gyv. 235730 Šilutė, Pylimo 11, telef.54526. 21 m. studentas. Taut. šokių grupės REZGINELĖ šokėjas. Norėtų susidraugauti su mergina.

Jolanta Tamulevičiūtė, gyv. 233009 Kaunas, Kalniečių 219-616, 24 m. mokytoja.

Nerijus Abromavičius, " Šiauliuose, Dubijos 11-4. 18 m. Studijuoja daile.

Ema Kuzmaitė, gyv. 235300 Panevėžys, Aukštaičių g.84-21. 61 m. inžinierė, dalyvauja meno saviveikloje. Mėgsta spaudą, šeiminkauti, keliauti.

Aleksandras Ivaškevičius, gyv. 235822 Klaipėda, I.Simonaitytės 18 bt.70. Per 40 m., vedęs. Vyras ir žmona - ekonomistai. Turi 13 m. sūnų Gražvydą.

Gražina Kanapeckaitė, gyv. 234017 Vilnius, Pagiriai 6-29. 23 m. Dirba gamtosaugoje.

Romas Sakalauskas, " Marijampolėje, Vytauto 20-37. 51 m., vedęs, turi sūnų.

A. ir P. Diržiai, " Jurbarkė, Ponierių 1-49. Ekonomistas. Žmona 37 m. gydytoja neuropatologė. Turi 13 m. dukrą Ramunę ir 9 m.sūnų Paulių.

Jūratė Butanavičiūtė, " Panevėžy, Partizanų 3. 21 m. Dirba pieno kombinate.

Sigita Štreimikytė " 233031, LTSR 25-čio 54-23. 25 m. liaudies dirbinių meistrė.

Vaidotas Stepšys, gyv. 232042 Vilnius, Kalvarijų 176-4. 22 m. studentas lituanistas.

Nijolė Vaitekoniene, gyv. Vilniuje, Žirmūnų 111-78. 33 m. inžinierė. Turi sūnų ir dukrą.

Marijona Petrauskienė " Marijampolėje, Pušinio 3-1. 33 m. Vyras Albinas 42 m. Abu darbininkai. Turi vaikų, lankančių darželį ir muzikos mokyklą.

E. ir G.Skirpstūnai " 233036 Kaunas, Taikos pr.53-24. Jauna šeima - vyras Gintaras 26 m. žmona Edita 23 m., dukrytė Meida 2 m.

Ramutis Kilčiauskas " 232035 Vilnius, Taikos 153-11. 45 m. Tarptautinių kontaktų klubo narys bei steigėjas.

Tautvydas Sinkevičius " Lazdiujuose, Kauno 3-5. 38 m.gydytojas, vedęs, turi du sūnus. Renka pašto ženklus, domisi istorija, dalyvauja Sąjūdyje.

=====
Litauische Volksgemeinschaft, D-6840 Lampertheim 4. Tel.06256-322 und 1641
Bankverbindung: Deutsche Bank Weinheim, Konto-Nr.5817978 BLZ 670 700 10